

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 449/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Slovenskej republiky zastúpenej Okresnou prokuratúrou Trenčín**, Bernolákova 2, Trenčín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/184/2023 z 19. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/184/2023 z 19. marca 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že z iniciatívy sťažovateľky sa na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) viedol spor, v ktorom sa na žalovanom [REDACTED] domáhala vydania bezdôvodného obohatenia v sume 184 204,90 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom zo 16. februára 2023 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 6. septembra 2023 odmietol odvolanie sťažovateľky (výrok I), rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %

(výrok II) a zároveň mu priznal i nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III).

2.1. Z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že rozsudok súdu prvej inštancie bol sťažovateľke doručený elektronicky 20. marca 2023. Nasledujúcim dňom jej začala plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania, pričom posledný deň lehoty pripadol na 4. apríl 2023. Sťažovateľka podala odvolanie elektronicky 5. apríla 2023, teda oneskorene.

3. Proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Dôvodila tým, že rozsudok okresného súdu jej bol doručený 21. marca 2023 (ak vôbec účinne a v súlade s Civilným sporovým poriadkom), a preto bolo odvolanie podané v zákonnej lehote a včas. Zdôraznila, že rozsudok bol 20. marca 2023 o 15.40 h, t. j. po pracovnej dobe, doručený Krajskej prokuratúre v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“), ktorá ho postúpila sťažovateľke nasledujúci deň 21. marca 2023 o 7.32 h. Zastala názor, že ak písomnosť prevzal niekto iný ako osoba oprávnená podľa zákona na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk, nie je možné ju považovať za doručení a nemôže mať účinky riadneho doručenia písomnosti. Okresný súd doručoval rozsudok do elektronickej schránky krajskej prokuratúry, avšak v postavení žalobkyne vystupovala Slovenská republika, ktorú zastupuje sťažovateľka ako jediný a výlučný žalobca v danej veci. Vo veci nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia štátu podľa § 456 druhej vety Občianskeho zákonníka v spojení s § 93 ods. 1 písm. a) CSP sťažovateľka ponímala osobitnú procesnú subjektivitu (zákonného) zástupcu, pričom konala za štát. Pri doručovaní písomností do vlastných rúk nemožno tieto doručovať do elektronickej schránky podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“), pretože sťažovateľka ako osobitný zákonný zástupca Slovenskej republiky nemá zriadenú schránku na doručovanie elektronickej písomností. S poukazom na relevantnú právnu úpravu tvrdila, že okresný súd doručoval rozsudok v rozpore s § 105 ods. 1 CSP; správne mal doručovať podľa § 105 ods. 3 CSP, t. j. prostredníctvom doručujúceho orgánu, keďže išlo o písomnosť určenú do vlastných rúk.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky podľa § 447 písm. c) CSP, pretože vyhodnotil procesný postup súdov za súladný s ustanoveniami a zásadami Civilného sporového poriadku, čo nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka rekapituluje skutkový i právny stav veci, najmä obsah jej dovolania. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadväzne podrobuje kritike, pretože podľa jej názoru dovolací súd nesprávne, tendenčne a v rozpore s právom na spravodlivý proces posúdil skutkový stav, na základe ktorého vyvodil nesprávne právne posúdenie a uplatnil výklad práva, ktorý mal priamy vplyv na porušenie ústavných práv sťažovateľky.

6. Sťažovateľka trvá na skutkových okolnostiach veci, tak ako ich uviedla v podanom dovolaní. Je presvedčená o tom, že odvolanie podala v zákonnej lehote počítanej od okamihu, kedy sa mohla

s rozsudkom okresného súdu oboznámiť. Dovolací súd sa však nevysporiadal s jej argumentáciou o tom, že:

a) okresná prokuratúra nemá právnu subjektivitu, a teda ani procesnú subjektivitu, ale vo veci nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia štátu podľa § 456 Občianskeho zákonníka v spojení s § 93 ods. 1 písm. a) CSP má osobitnú procesnú subjektivitu. Pri doručovaní písomnosti nemožno tieto doručovať do elektronickej schránky podľa zákona o e-Governmente, keďže sťažovateľka ako osobitný zákonný zástupca Slovenskej republiky nemá zriadenú schránku na doručovanie elektronických písomností. Je vylúčené právne účinné elektronické doručenie rozsudku podľa zákona o e-Governmente. Právne účinky doručenia rozsudku nenastali 20. marca 2023, ale ak vôbec nastali, stalo sa to až 21. marca 2023, keď bol doručovaný rozsudok služobným postupom v rámci sústavy orgánov prokuratúry;

b) krajská prokuratúra a okresná prokuratúra sú odlišnými subjektami, ktoré nemožno zamieňať na účely doručovania iba z dôvodu, že krajská prokuratúra je nadriadenou prokuratúrou, v ktorej služobnom obvode je zaradená sťažovateľka. V tejto veci nejde ani o prípad podľa § 12 ods. 2 zákona o e-Governmente, keďže z dôvodu absencie právnej subjektivity sa sťažovateľke nezriaďuje elektronická schránka.

7. Argumentácia sťažovateľky vyvrátila právnu domnienku doručenia rozsudku, a to buď z dôvodu neexistencie elektronickej schránky na elektronické doručovanie, alebo z dôvodu jeho doručenia do sféry sťažovateľky až 21. marca 2023.

8. Sťažovateľka si kladie otázku, či doručenie rozsudku do elektronickej schránky orgánu verejnej moci je jeho doručením do sféry strany konania (správne strany sporu, pozn.), ak táto elektronická schránka nebola zriadená strane sporu, táto k nej nemá nijaké dispozičné oprávnenia a nemôže ovplyvniť okamih skutočného doručenia písomnosti určenej do vlastných rúk. Zastáva názor, že výklad právnych predpisov, ktorý by umožnil súdom konštatovať faktické doručenie písomnosti spojené s jeho účinkami tým, že sa písomnosť doručí do schránky inej osoby než sťažovateľky, hoci jej nadriadenej, ako je v danom prípade krajská prokuratúra, je extrémne nespravodlivý a ústavne neudržateľný, na zjavnú ujmu Slovenskej republiky.

9. Najvyšší súd sa vôbec nezaoberal statusom sťažovateľky, tak ako to uvádzala v podanom dovolaní. Nerozlišuje medzi dvojakým postavením okresnej prokuratúry v súdnom konaní, v ktorom táto pôvodne vystupovala ako orgán prokuratúry a následne ako autonómny a samostatný zákonný zástupca štátu, ktorý nedisponuje zriadenou elektronicou schránkou na účely doručovania písomností podľa zákona o e-Governmente. Najvyšší súd fakticky konštatoval, že na účely včasnosti podania odvolania je status sťažovateľky právne irelevantný a táto nepreukázala, že by jej rozsudok okresného súdu nebol účinne doručený 20. marca 2023, aj keď do jej sféry v ten deň nedošiel, t. j. je orgánom prokuratúry, ktorému sa má doručovať do elektronickej schránky krajskej prokuratúry. Na druhej strane, na účely trov konania sťažovateľka nie je orgánom prokuratúry, t. j. nemá sa na ňu uplatniť § 261 CSP a má znášať trovy konania v plnom rozsahu. Takéto delenie statusu a právnych účinkov s ním spojených je ústavne neprípustné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré považuje za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, pretože nereaguje na jej námietky.

11. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si treba plne uvedomiť úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, v ktorom rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektovať treba aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevylučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Pritom je nutné zdôrazniť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameral na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky.

13. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky podané proti uzneseniu krajského súdu podľa § 420 písm. f) CSP odmietnuté pre jeho neprípustnosť, pričom ústavný súd po komplexnom posúdení veci nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone. Pre prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP je potrebné, aby rozhodnutie trpelo niektorou z väd zmätočnosti. Prípustnosť dovolania nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 420 CSP; dovolanie je prípustné až vtedy, ak vyjde najavo, že rozhodnutie takouto vadou skutočne trpí. V prípade, že tvrdenie dovolateľa nie je správne, dovolací súd dovolanie odmietne, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné [§ 447 písm. c)]. To znamená, že vada, o ktorú sa opiera dovolateľ, odôvodňuje prípustnosť takéhoto dovolania len za predpokladu, že skutočne existuje (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1534.).

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sú úplne zrejmé úvahy najvyššieho súdu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti podaného dovolania. Tie sa zakladajú na citácii právnej úpravy a na uvedení skutočností a skutkových zistení, ktoré považoval najvyšší súd za relevantné. Po vymedzení podstaty dovolania najvyšší súd zrekapituloval právnu úpravu týkajúcu sa

doručovania, relevantnú v danej veci (§ 105 ods. 1 až 3 CSP, § 2 ods. 3, § 3, § 29 až § 34 zákona o e-Governmente). Uplatnením systematického výkladu aplikovanej právnej úpravy potvrdil správnosť postupu všeobecných súdov, ak rozsudok doručovali do elektronickej schránky a od tohto momentu odvíjali začiatok plynutia lehoty na podanie odvolania. Nenechal bez povšimnutia ani dovolacie argumenty sťažovateľky. Zdôraznil, že orgán verejnej moci je povinný v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri komunikácii so súdom elektronicкую schránku aktivovanú na doručovanie (§ 821 ods. 3 vety za bodkočiarkou zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov). Odoberil tak postup súdov, ktoré sa spravovali ustanoveniami zákona o e-Governmente, pričom nešlo o žiadnu z výnimiek generálnej povinnosti doručovať zásielky elektronickey upravených v § 17 ods. 1, keď je možné použiť listinnú formu komunikácie, a tak odobril postup súdov, ktoré sa spravovali ustanoveniami zákona o e-Governmente. Uznan pravdivosť tvrdenia sťažovateľky, že nemá osobitnú elektronicкую schránku (a pridelené IČO), táto ale je zriadená krajskej prokuratúre (ico://sk/35629045), do územnej pôsobnosti ktorej spadá sťažovateľka. Zastal názor, že ak sú elektronickey služby prokuratúry pri doručovaní zriadené takým spôsobom, že pre adresáta písomností, ktorým je sťažovateľka, systém vygeneruje a priradí uvedeného adresáta k zriadenej elektronickej schránke krajskej prokuratúry, vychádzajúc z účelu zákona o e-Governmente to nemôže viesť k záveru o pochybení súdu pri realizácii zákonných povinností týkajúcich sa doručovania podľa zákona o e-Governmente. Sťažovateľke boli písomnosti v priebehu konania opakovane doručované do uvedenej elektronickej schránky, čo sťažovateľka nenamietala, a rovnako tak zasielala elektronickey podania z elektronickej schránky zriadenej pre krajskú prokuratúru (sťažovateľka má elektronicкую schránku s predmetným IČO-m uvedenú aj na oficiálnej stránke www.genpro.gov.sk).

15. Uvedené zistenia viedli najvyšší súd k záveru, že nebol dôvod na to, aby prvoinštančný súd doručoval rozsudok podľa § 105 ods. 3 CSP prostredníctvom doručovacieho orgánu, ale bol riadne a účinne doručený podľa zákona o e-Governmente. V postupe odvolacieho súdu tak nevzhliadol žiadne pochybenie, pokiaľ išlo o odôvodnenie jeho postupu pri posudzovaní včasnosti podania opravného prostriedku. Nebolo totiž preukázané tvrdenie sťažovateľky, že rozsudok prevzal niekto iný, resp. bol doručený do elektronickej schránky iného subjektu ako strany sporu.

16. Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že záver najvyššieho súdu obsiahnutý v napadnutom uznesení nevykazuje znaky ústavne neakceptovateľnej svojvôle či nedostatočného odôvodnenia, a preto ním nemohlo dôjsť k neprimeranému zásahu do samotnej podstaty práva sťažovateľa na prístup k súdu. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Za týchto okolností ústavný súd nevidí dôvod na to, aby akýmkoľvek spôsobom zasahoval do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov v danej veci. Keďže ústavný súd nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia, neostávalo mu iné než odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky s napadnutým rozhodnutím ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu nemožno stotožňovať

s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jej návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čomu podľa názoru ústavného súdu učinili všeobecné sudy v danej kauze zadosť.

18. Sťažovateľka namieta porušenie základných práv majetkového charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v predchádzajúcich bodoch tohto uznesenia a záveru o ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, z pohľadu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto práv. Preto aj túto časť ústavnej sťažnosti ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu